

ACCOUNTANTSVERSLAG 2019

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Aan het algemeen bestuur van de
Gemeenschappelijke regeling
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Postbus 2095
1620 EB Hoorn

Onderwerp:
Accountantsverslag 2019

Datum:
8 april 2020

Kenmerk:
312018013.20.087

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2019 van uw omgevingsdienst afgerond. De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Met dit accountantsverslag informeren wij u over onze belangrijkste controlebevindingen. Op 8 april 2020 hebben wij onze controlebevindingen afgestemd met het dagelijks bestuur.

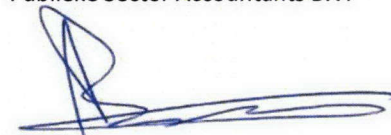
Bij de jaarrekening 2019 hebben wij op 8 april 2020 een goedkeurende controleverklaring afgegeven, zowel voor het aspect getrouwheid als voor het aspect rechtmatigheid.

Ons accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2019. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden en diverse besprekingen die wij met uw medewerkers hebben gevoerd. Voor de goede orde vermelden wij dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en het management.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

A. Booij RA

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot dit accountantsverslag:

Arie Booij

Tel: 06 15092689

Arjan Sallehart

Tel: 06 15092694

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij.....	2
2. Financiële positie en resultaat.....	6
3. Bevindingen eindejaarscontrole	9
4. Interne beheersing.....	12
5. Overige aangelegenheden.....	17

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 19 juli 2019 (kenmerk 312018013.19.205) heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2019. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (hierna: OD NHN).

In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle. Onze controle wordt verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Controlestandaarden en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019.

Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2019 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Materialiteitsbepaling is overeenkomstig het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en het vastgestelde controleprotocol

De maximaal toe te passen marges voor de accountantscontrole zijn vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (het Bado). Op 4 december 2019 heeft het algemeen bestuur het "Controleprotocol 2019 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord" vastgesteld, waarin de goedkeuringstoleranties ook zijn bevestigd.

De bij onze controle van de jaarrekening 2019 toegepaste goedkeuringstoleranties bedragen:

Goedkeuringstoleranties

Fouten	1% van het totaal van de lasten incl. toevoegingen aan reserves	€ 209.000
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten incl. toevoegingen aan reserves	€ 627.000

In het controleprotocol heeft het algemeen bestuur aangegeven dat de rapporteringstolerantie, zowel voor fouten als onzekerheden, € 50.000 bedraagt.

Onze aanpak is gericht op risico's

Voor de jaarrekeningcontrole 2019 onderkennen wij een aantal risico's en aandachtspunten, die een verhoogd (bruto) risico met zich mee (kunnen) brengen op een materiële fout in uw jaarrekening en die een mogelijke impact op de bedrijfsvoering kunnen hebben. De risico's en aandachtspunten zijn hieronder weergegeven. Opname van een risicogebied of aandachtspunt in deze opsomming betekent niet dat daadwerkelijk sprake is van risico's die zich daadwerkelijk voordoen, maar zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle (extra) aandacht aan zullen besteden.

- De voortgang en status met betrekking tot de kwaliteit van de interne beheersing en de uitgevoerde interne controles.
- Management override of controls. Dit betreft de mogelijkheid die het management heeft om specifieke controlemaatregelen te omzeilen, bijvoorbeeld door memoriaalboekingen of het schattingsproces. De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en is niet uniek voor uw gemeenschappelijke regeling.
- Opbrengstverantwoording van materiële opbrengstenstromen; dat zijn de bijdragen van de gemeenten, de projectbaten en de overige baten.
- (Financiële) voortgang van het Masterplan ICT
- Naleving van de (Europese) aanbestedingsregels.
- Betaalproces, vanwege de potentiële (fraude-)risico's.
- Verantwoording WNT (vanwege de complexe wet- en regelgeving).
- Betaalproces, vanwege de potentiële (fraude-)risico's.

Het inschatten als significant risico is inherent aan deze posten en is niet direct een gevolg van verwachte leemten in de interne beheersing van uw gemeenschappelijke regeling. Ook is sprake van inschattingen van bruto risico's, alvorens eventuele beheersmaatregelen zijn genomen.

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening heeft u voor bovenstaande risicogebieden beheersmaatregelen getroffen. Wij hebben ons bij de controle gericht op de opzet en het bestaan van de door u ingerichte beheersingsomgeving, die deze risico's moeten verkleinen. Voor een toelichting op een aantal onderkende risico's en aandachtspunten verwijzen wij naar het hoofdstuk 'belangrijke bevindingen'. Daarnaast verwijzen wij u naar onze bevindingen in het hoofdstuk "interne beheersing".

De baten en lasten, alsmede balansmutaties, zijn rechtmatig

Op basis van uw normenkader (zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 december 2019) hebben wij de naleving van het financieel rechtmatigheidskader voor uw gemeenschappelijke regeling gecontroleerd. Hierbij zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Op de programma's Milieutaken en VTH Plustaken is daarnaast geen sprake van een overschrijding van de begroting (lasten). Er is derhalve geen sprake van rechtmatigheidsfouten die doorwerken in ons rechtmatigheidsoordeel.

Onze conclusie is derhalve dat de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig zijn weergegeven in de jaarrekening 2019.

De jaarrekening voldoet aan het BBV

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van de OD NHN. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de OD NHN zijn uiteengezet in hoofdstuk 4.2.1 van de jaarstukken 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling'. In de jaarrekening 2019 hebben zich ten opzichte van 2018 geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen, die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de baten en lasten en/of de financiële positie van de OD NHN.

Wij hebben het door het dagelijks bestuur toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving beoordeeld. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt: de jaarstukken voldoen aan het BBV (Besluit begroting en verantwoording).

Geen geïdentificeerde materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole, resteren er geen van materieel belang zijnde ongecorrigeerde afwijkingen of onzekerheden. Door ons gerapporteerde bevindingen zijn derhalve niet materieel (dus hebben geen invloed op de strekking van onze controleverklaring), maar zijn naar onze mening vooral van belang voor uw beoordeling van de jaarstukken en de verdere kwaliteitsverbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing.

Voor de niet materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken verwijzen wij u naar de diverse onderdelen van dit rapport.

Goedkeurende controleverklaring

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening 2019 van de OD NHN een getrouw beeld geeft van het eigen vermogen op 31 december 2019 en het resultaat over 2019. Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid OD NHN (vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 december 2019).

Hierbij geldt als voorwaarde dat de door ons gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd door het algemeen bestuur wordt vastgesteld. Wij verzoeken u derhalve ons een door de leden van het algemeen bestuur ondertekend exemplaar van de vastgestelde jaarrekening te verstrekken. Mochten nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve versie van de jaarrekening dan dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

In de controleverklaring hebben wij een paragraaf opgenomen waarin wij de nadruk leggen op de in paragraaf 4.8 (Gebeurtenissen na balansdatum) opgenomen uiteenzetting van het dagelijks bestuur over de mogelijke (financiële) impact voor de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord van de uitbraak van het Coronavirus. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

2. Financiële positie en resultaat

De vermogenspositie van uw gemeenschappelijke regeling neemt in absolute zin toe

In het Bbv, de verslaggevingsregels voor gemeenschappelijke regelingen, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen (dat bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves) worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2019 bedraagt € 859.000 voordelig. Per saldo is tussentijds 827.000 aan de reserves toegevoegd, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2019 € 32.000 voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2019	2018	2017
Eigen vermogen per 1 januari	2.595	2.114	902
Uitkering aan gemeenten / resultaatbestemming	-/- 312	-/- 480	-/- 174
Subtotaal	2.283	1.634	728
Tussentijdse resultaatbestemming	827	-/- 404	153
Gerealiseerd resultaat	32	1.365	1.233
Totaal ('gerealiseerd saldo van baten en lasten')	859	961	1.386
Eigen vermogen per 31 december	3.142	2.595	2.114

De tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de stortingen in en onttrekkingen uit de reserves, in overeenstemming met de besluiten van uw algemeen bestuur.

De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2019 circa 38,8 % van het balanstotaal (2018: 38,7% van het balanstotaal). In paragraaf 4.2.4 van de jaarrekening geeft het dagelijks bestuur een nadere toelichting op de mutaties in het eigen vermogen over het jaar 2019. Wij verwijzen u naar deze toelichting.

Resultaat 2019 is beïnvloed door reservemutatie(s)

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de bestuurlijke besluitvorming.

Exploitatieresultaat (in € 1.000)

Totale baten	20.796	
Totale lasten	19.937	
Gerealiseerde saldo van baten en lasten		859
Af: stortingen in reserves	983	
Bij: onttrekkingen aan reserves	156	
Saldo mutaties reserves		-/- 827
Gerealiseerd resultaat		32

Concreet betekent dit voor uw gemeenschappelijke regeling het volgende:

De exploitatie over 2019 laat een voordelig gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten van € 859.000 zien, ten opzichte van een begroot (na wijziging) voordelig saldo van € 630.000. Dit is een voordeel van € 229.000. De werkelijke mutaties in de reserve bedragen per saldo € 827.000 (per saldo gestort) ten opzichte van een geraamde mutatie (per saldo) van € 630.000 (storting). Dit is een nadeel van € 197.000. Het gerealiseerde resultaat komt daarmee uit op € 32.000 en is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen. Ten opzichte van het geraamde gerealiseerde resultaat van € 0 is de afwijking in de jaarrekening uiteindelijk marginaal.

In de jaarstukken wordt op diverse plaatsen een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van het resultaat en worden de verschillen tussen de begroting (na wijziging) en de gerealiseerde baten en lasten verklaard (Inleiding, 2 en paragraaf 4.3 en 4.4). Wij verwijzen u naar deze toelichtingen.

Het dagelijks bestuur kwalificeert het weerstandsvermogen als onvoldoende om de onderkende risico's af te kunnen dekken

Het voordelige exploitatieresultaat 2019 (vóór bestemming) is mede ontstaan na een aantal incidentele baten en lasten. Door het effect van de incidentele baten en lasten buiten beschouwing te laten, ontstaat meer inzicht in de reguliere baten en lasten. Het inzicht in de reguliere baten en lasten is van belang, omdat het een betere indicatie geeft van de toekomstige baten en lasten, overigens zonder rekening te houden met beleidswijzigingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is eveneens inzicht in de incidentele baten en lasten gegeven (paragraaf 4.4.1). Korte tijdshalve verwijzen wij u naar deze uiteenzetting.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. De omvang van uw eigen vermogen bedraagt ultimo 2019 circa 38,8% van het balanstotaal (2018 circa 38,7%). De directe weerstandscapaciteit van OD NHN is daarmee in 2019 nagenoeg gelijk gebleven. In absolute zin is de beschikbare weerstandscapaciteit met circa € 100.000 gestegen ten opzichte van 2018 (dit is gelijk aan de mutatie in de algemene reserve in 2019).

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft u toegelicht dat het benodigde weerstandsvermogen € 433.500 is (2018: € 475.000). Dit bedrag is bepaald op basis van de actualisatie van de door het dagelijks bestuur onderkende risico's. Door de inventarisatie en kwantificering van risico's periodiek te actualiseren, houdt u goed zicht op de risico's en kunt u een goede kwalitatieve beoordeling van uw vermogen maken. Op basis van de (actualisatie van de) risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit kwalificeert het dagelijks bestuur (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) het weerstandsvermogen als onvoldoende. Wij adviseren u om de risico-inventarisatie derhalve te blijven actualiseren en te kwantificeren en, gelet op het feit dat uiteindelijk de deelnemers "belast" worden met de risico's, dit periodiek in het algemeen bestuur te bespreken.

3. Bevindingen eindejaarscontrole

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd.

De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moet door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota van de Commissie BBV. Een belangrijk uitgangspunt is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij opneinde regelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant.

In die gevallen dat het algemeen bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden afgegeven. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het dagelijks bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat het algemeen bestuur deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig en tellen mee in het oordeel van de accountant. Dit is bij de OD NHN overigens niet aan de orde.

Begrotingsafwijkingen werken niet door in de controleverklaring

In totaal heeft uw gemeenschappelijke regeling € 19.268.000 aan lasten begroot na wijziging, tegenover € 19.937.000 aan werkelijke lasten in 2019. Dit is in totaal een overschrijding van € 669.000 (3,5 %). Aan baten had uw gemeenschappelijke regeling een bedrag van € 19.898.000 begroot na wijziging, tegenover € 20.796.000 aan werkelijke baten in 2019. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van € 898.000 (4,5 %). Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten komt daarmee op € 859.000 voordelig.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen op het niveau waarop het algemeen bestuur de begroting autoriseert. In uw geval is dat op programmaniveau, waarbij sprake is van 2 programma's

	(Milieutaken en VTH plustaken). Over het jaar 2019 is op het programma Milieutaken sprake van een overschrijding van de geraamde lasten. Omdat deze geheel gecompenseerd wordt door een hogere bijdrage vanuit de deelnemers, is geen sprake van een doorwerkend effect op ons accountantsoordeel. Op het programma VTH-plustaken is geen sprake van een overschrijding van de geraamde lasten. Naast overschrijdingen van lasten, zijn ook op onderdelen meer baten gerealiseerd dan begroot. Over de baten rapporteren wij in deze paragraaf niet, omdat dit geen onderdeel uitmaakt van het criterium begrotings-rechtmatigheid zoals de richtlijnen voorschrijven. De begrotingsrechtmatigheid omvat ook de overschrijdingen op investeringskredieten. Deze hebben zich in 2019 niet (in materiële zin) voorgedaan.
Geen sprake van te betalen vennootschapsbelasting	Uitgangspunt van het dagelijks bestuur is dat in uw jaarrekening geen sprake is van activiteiten die onder de vennootschapsbelastingplicht (Vpb) vallen. In de jaarrekening 2019 (paragraaf 4.6) heeft het dagelijks bestuur vermeld dat uw gemeenschappelijke regeling met het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen overeengekomen is dat nagenoeg alle taken die door uw omgevingsdienst worden uitgevoerd, zijn voorgeschreven in de wet en daarom zijn vrijgesteld van Vpb. Wij adviseren de ontwikkelingen inzake Vpb voor overheidsbedrijven en uw eigen Vpb-positie te blijven monitoren, om tegenvallers inzake de Vpb te voorkomen dan wel tijdig te signaleren. Daarnaast adviseren wij u om uw Vpb-positie af te (blijven) stemmen met de belastingdienst.
WNT verantwoording en anticumulatie bepaling WNT	Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden. Wij hebben de juistheid en volledigheid van de WNT toelichting zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen. In 2019 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen. Bij de controle van de WNT-verantwoording 2019 stelden wij wel vast dat geen sprake was van (zichtbare) interne controle op de opgestelde WNT-verantwoording. Wij adviseren u dat in het vervolg wel te doen. Met ingang van boekjaar 2018 dienen ook de ontvangen vergoedingen die bij andere WNT plichtige instellingen zijn ontvangen te worden verantwoord in de WNT verantwoording. Aangezien het voor ons niet mogelijk is de volledigheid vast te stellen van de

Masterplan ICT

dienstbetrekkingen en de ontvangen vergoedingen, is in het WNT controleprotocol opgenomen dat wij de anticumulatiebepaling niet hoeven te controleren. In onze controleverklaring is dit ook als zodanig toegelicht. De naleving van de anticumulatiebepaling maakt derhalve geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Het Masterplan ICT wordt momenteel uitgevoerd. De afgelopen periode is terecht veel tijd en energie gestoken in het verder ontwikkelen van de hulpmiddelen om het project in financiële zin te volgen. Op 22 november 2019 hebben wij aan de directie gerapporteerd over onze opmerkingen en aanbevelingen rond de financiële beheersing van het project. Deze bevindingen zijn door de directie met u gedeeld. Uw bestuur zal periodiek geïnformeerd blijven worden over de voortgang van het project in zowel inhoudelijke als financiële zin.

4. Interne beheersing

Kernboodschappen interim- controle

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij aandacht geschonken aan de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Naar aanleiding van de controle 2019 hebben wij met onze brief van 20 november 2019 (kenmerk 312018013.19.270) onze bevindingen gedeeld met het dagelijks bestuur en de directie. De kernboodschappen die wij het dagelijks bestuur en directie hebben meegegeven uit onze interim-controle hebben wij hieronder opgenomen.

Verbetermogelijkheden interne beheersing

- Blijf, op basis van een follow up-rapportage, de voortgang van de opvolging van adviezen uit interne controlerapportages en voorgaande accountantsrapportages bewaken, inclusief uw prioriteitsstelling en rapporteer hierover aan het bestuur. Eind 2019 is daarmee een eerste aanzet gemaakt door de status van enkele adviezen uit de managementletter 2018 aan te geven. Bevindingen uit voorgaande accountantsrapportages en het accountantsverslag 2018, alsmede uit de eigen interne controles, zijn daarin (nog) niet meegenomen. Ook wanneer deze adviezen opvolging hebben gekregen is dit naar onze mening waardevolle informatie om (eenmalig) met de directie en bestuur te delen.
- De inrichting (opzet) van de financiële processen is in 2019 (ten opzichte van 2018) niet (of nauwelijks) gewijzigd. Om die reden heeft het dagelijks bestuur haar procesbeschrijvingen niet geactualiseerd. Om aan te tonen dat de opzet inderdaad niet gewijzigd is, hebben wij geadviseerd om voortaan (per proces) lijncontroles uit te voeren waarmee het dagelijks bestuur dat ook expliciet kan aantonen. Aandachtspunt (zie ook onze managementletter 2018) blijft het toepassen van het “6-W-principe” bij het beschrijven of actualiseren van processen.
- Uw IT-omgeving heeft, gelet op de implementatie van het ICT-Masterplan, in 2019 geen onderdeel uitgemaakt van de VIC (verbijzonderde interne controle). Gelet op uw afhankelijkheid van derden en de dominantie van IT op uw bedrijfsvoering vinden wij dit wel een belangrijk aandachtspunt.
- Borg dat alle onderdelen uit uw intern controleplan tijdig en verspreid over het jaar worden uitgevoerd.
- Actualiseer regelmatig de frauderisicoanalyse. Voor 2019 was dit niet gebeurd. Gelet op uw verantwoordelijkheid voor fraudepreventie- en detectie adviseren wij u de frauderisicoanalyse minimaal jaarlijks te actualiseren en te bespreken met directie en het dagelijks bestuur. Tevens dienen onderkende risico's onderdeel te zijn van uw interne controle.

Bevindingen financiële processen

- Maak beleid rondom prestatielevering en draag zorg voor een duidelijke registratie van de prestatieverklaring voor echt risicovolle prestatieleveringen.
- Maak de controles van de mutaties in het crediteurenstambestand zichtbaar.
- Stel tijdig (voor de jaarrekening 2019) de juiste en volledige doorbelasting van de extra taken aan uw klanten zichtbaar vast en documenteer hoe de volledigheid is vastgesteld. Naar de toekomst toe adviseren wij u te onderzoeken of met de implementatie van het nieuwe zaaksysteem hiervoor extra of efficiëntere handvatten (koppelingen) gevonden kunnen worden. Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 heeft het dagelijks bestuur vastgesteld dat de extra taken juist en volledig zijn doorbelast.
- Voor Europees aanbesteden verzoeken wij u met behulp van de SDO-notitie "Uitvoering van de controle op aanbestedingsrechtmatigheid bij de jaarrekeningcontrole van decentrale overheden -Good practice" en de spendanalyse de rechtmatigheid van uw aanbestedingen over geheel 2019 aan te tonen. Daarbij kunnen de reeds uitgevoerde (interne) werkzaamheden 2019 uiteraard bij gebuikt worden. Overigens kwamen daar geen bijzonderheden uit naar voren. Bij de jaarrekeningcontrole is gebleken dat de genoemde analyse en controle door het dagelijks bestuur was uitgevoerd en er geen bijzonderheden zijn gebleken.

Posten die aandacht vragen bij het opstellen van de jaarrekening 2019

Op basis van de interim controle 2019 hebben wij de volgende aandachtspunten voor de jaarrekening 2019 meegegeven, waaraan wij de actuele status hebben toegevoegd:

- Momenteel speelt een geschil met gemeente Schagen als gevolg van taakvermindering en een daaraan gekoppelde schadeloosstelling. Indien het geschil ultimo 2019 niet is opgelost, verzoeken wij u een standpunt in te nemen over de verwerkingswijze in de jaarrekening 2019 en deze tijdig (voor opstellen concept-jaarrekening) met ons te bespreken.
Status jaarrekening 2019: in de jaarrekening 2019 is de schadeloosstelling verwerkt zoals deze tussen partijen is overeengekomen. Deze verwerking is overigens overeenkomstig het op 11 maart 2020 door het algemeen bestuur genomen besluit.
- Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 vragen wij uw nadrukkelijke aandacht voor de toerekening van lasten aan het juiste jaar. Bij de controle 2018 hebben wij vastgesteld dat u tot en met 2018 stelselmatig een bedrag van € 125.000 aan lasten verantwoorde in de jaarrekening van het jaar daarna, terwijl deze feitelijk in de jaarrekening van

het lopende jaar verantwoord hadden moeten worden. Daarnaast stelden wij bij de controle van de jaarrekening 2018 vast dat, in aanvulling hierop, voor een bedrag van € 330.000 aan lasten uit voorgaande boekjaren per abuis in 2018 was verantwoord. Op basis van data-analyse stelden wij bij de interim controle 2019 vast dat ook in de administratie 2019 lasten uit voorgaande jaren zijn verantwoord.

Status jaarrekening 2019: uit onze controle van de jaarrekening 2019 zijn geen bijzonderheden gebleken.

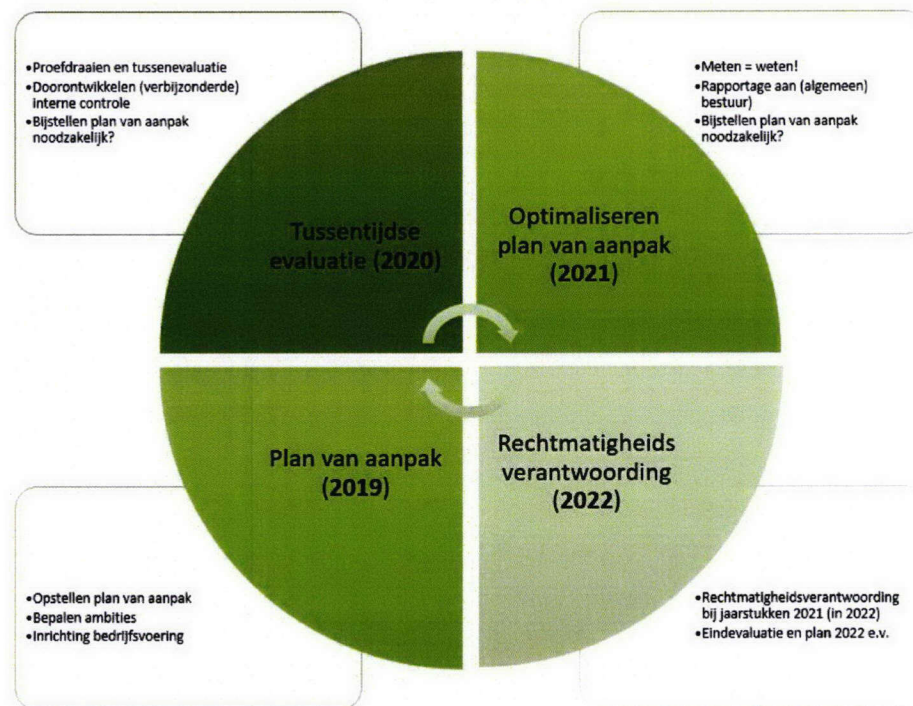
In 2019 is het Masterplan ICT verder tot uitvoering gebracht en zijn projectkosten gemaakt. Voor het opstellen van de jaarrekening is het van belang dat deze projectkosten juist in de jaarrekening (exploitatielasten of balans) gepresenteerd worden.

Status jaarrekening 2019: uit onze controle van de jaarrekening 2019 zijn geen bijzonderheden gebleken.

Rechtmatigheidsverantwoording 2021

In de meicirculaire 2018 heeft het ministerie van BZK aangegeven dat met ingang van het boekjaar 2021 het dagelijks bestuur zelf een rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening moet afgeven. Tot en met de jaarrekening 2020 geeft de accountant bij de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling een controleverklaring af, met daarin een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid. Dat tweede oordeel, over de rechtmatigheid, verdwijnt vanaf de jaarrekening 2021. Het wordt vanaf dan de taak van het dagelijks bestuur zelf om zich met de rechtmatigheidsverantwoording te verantwoorden aan het algemeen bestuur. Als accountant stellen wij vervolgens vast dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid.

Over de invoering van deze rechtmatigheidsverantwoording en wat dit allemaal voor uw organisatie betekent, is de afgelopen periode (onder andere door het ministerie van BZK, de commissie Depla, de VNG et cetera) veel geschreven. In onze managementletter 2019 gaven wij aan dat, ondanks dat nog sprake was van veel onduidelijkheden, het belangrijk was dat het dagelijks bestuur op korte termijn begint met de voorbereidingen en een plan van aanpak opstelt. Op basis van dit plan van aanpak en vervolgens de tussentijdse evaluaties daarbij, kunt u borgen dat u in 2022 in staat bent om de rechtmatigheidsverantwoording op te stellen. Schematisch zien wij dit als volgt (zie hiernaast):

Inmiddels is er meer duidelijk over hoe de rechtmatigheidsverantwoording eruit kan zien en welke acties er (door wie) genomen moeten worden. Op een aantal belangrijke gaan wij hierna nader in.

Modeltekst. De commissie BBV is gevraagd een standaardtekst op te stellen voor de rechtmatigheidsverantwoording. Deze tekst is inmiddels gepubliceerd en wordt verplicht voorgeschreven. Tekstuele aanpassingen zijn alleen op daartoe aangegeven plaatsen toegestaan. Deze verplichting wordt opgenomen in de (nog te wijzigen) wetgeving.

Grens voor afwijkingen. De grens waarboven afwijkingen in de verantwoording door het dagelijks bestuur moeten worden opgenomen, wordt door het algemeen bestuur bepaald maar bedraagt maximaal 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). Deze rapporteringsgrens geeft aan vanaf welke omvang het totaal van de onrechtmatigheden verantwoord moet worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Onder afwijkingen wordt verstaan fouten (dus het niet naleven van wet- en regelgeving) en/of posten waarvan bij het dagelijks bestuur onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid (omdat juristen bijvoorbeeld van mening verschillen over een aanbesteding. Benadrukt wordt dat deze

onduidelijkheden zich niet een-op-een hoeven te verhouden met het begrip onzekerheden in de controle van de accountant. Het dagelijks bestuur voert immers geen accountantscontrole uit, maar kan vanuit interne toetsingen en monitoring informatie krijgen over onduidelijkheden die twijfels geven over de rechtmatigheid en uit dien hoofde moeten worden gecommuniceerd met het algemeen bestuur.

Paragraaf Bedrijfsvoering. Deze paragraaf wordt de aangewezen plek om een nadere toelichting te geven door het dagelijks bestuur op zaken die de rechtmatigheid raken en hoe de beheersing is vormgegeven. Hierbij moet in ieder geval nadere toelichting worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld. Aspecten die hierbij onder meer in de beschouwingen betrokken worden zijn de tussentijdse communicatie met het algemeen bestuur – of de redenen waarom deze achterwege is gebleven –, alsmede de maatregelen die zijn genomen om verbeteringen aan te brengen om wet- en regelgeving afdoende in processen te waarborgen.

De rol van de accountant. De accountant controleert de rechtmatigheidsverantwoording (de bewering) van het dagelijks bestuur in het kader van de getrouwheidscontrole van de jaarrekening met een goedkeuringsmaterialiteit van 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves). Het huidige afzonderlijke rechtmatigheidsonderdeel in de controleverklaring komt daarmee te vervallen. De werkzaamheden van de accountant zullen niet wezenlijk veranderen. Met de getrouwheidsverklaring bij de rechtmatigheidsverantwoording geeft de accountant immers impliciet een oordeel over de rechtmatigheid.

De rol van het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het normenkader (normstelling en risk appetite). Er zal een afstemming vooraf tussen dagelijks bestuur en algemeen bestuur over inhoud en omvang (normenkader en controleprotocol) moeten plaatsvinden. Het verantwoordingsgesprek zal expliciet met het dagelijks bestuur in plaats van met de accountant plaatsvinden, waarmee het algemeen bestuur ook meer in positie wordt gebracht in haar toezichthoudende rol. De accountant adviseert over de invulling van deze rol.

De rol van het dagelijks bestuur. Rechtmatigheid is een integrale DB-verantwoordelijkheid. Het dagelijks bestuur moet nu zelf verantwoorden/verklaren.

De rol van de accountant. De accountant behoudt de controlerende rol. De scope van de controle is niet meer gericht op rechtmatigheid, maar alleen nog op getrouwheid. Een belangrijk doel is meer steunen op (verbijzonderde) interne controle. Om die reden hebben wij het dagelijks bestuur in onze managementletter ook geadviseerd om de interne controle verder te ontwikkelen. Verder is een belangrijkere rol voor de accountant weggelegd in de natuurlijke adviesfunctie. Als uw accountant zullen wij u adviseren omtrent de stappen naar 2022.

5. Overige aangelegenheden

Geen meningsverschil met het dagelijks bestuur

Er zijn geen meningsverschillen met het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controle-opdracht door het dagelijks bestuur en de medewerkers van de OD NHN de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bevestigingen van het dagelijks bestuur ontvangen

Wij hebben namens het dagelijks bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn tot nu toe geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

Geen aanwijzingen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het management van OD NHN, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken. Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij op grond van de controle- en overige standaarden een kritische houding moeten hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de

uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2019 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Bevestiging onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de OD NHN in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Publieke Sector Accountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij Publieke Sector Accountants.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Publieke Sector Accountants wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Wij zullen dan ook overwegen het algemeen bestuur of de auditcommissie te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen. Wij merken op dat er in het kader van onze controleopdracht geen sprake is geweest van een dergelijke bedreiging.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Publieke Sector Accountants, haar partners en haar medewerkers en de OD NHN, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Publieke Sector Accountants, een bestuurder of interne toezichthouder van Publieke Sector Accountants of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de OD NHN of een bij de OD NHN betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij zijn van mening dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en derhalve niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid. Volledigheidshalve merken wij op dat wij geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid hebben verstrekt/ontvangen die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben.

Aanvullende dienstverlening

Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hieronder opgenomen.

Aanvullende dienstverlening

Controle financiële verantwoording Impuls Omgevingsveiligheid 2018

Onderzoek en advisering financiële rapportages Programma I&A 2018-2021

Conclusie onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen Publieke Sector Accountants ingebed. Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de OD NHN in 2019 voldoende is gewaarborgd.

Controleverschillen

Overzicht van de controleverschillen:

Aard van de fouten en onzekerheden (x € 1.000)	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Fouten		
Geen resterende (materiële) getrouwheidsfouten en onzekerheden	n.v.t.	n.v.t.
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	n.v.t.	n.v.t.
<i>Rechtmatigheidsfout vanuit externe regels:</i>		
Geen resterende (materiële) rechtmatigheidsfouten en onzekerheden	n.v.t.	n.v.t.
Totaal rechtmatigheidsfouten	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het dagelijks bestuur bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn.

Daarnaast is in de jaarrekening een aantal correcties (in toelichtingen en teksten) doorgevoerd naar aanleiding van onze controle. Uw organisatie beschikt over een overzicht van deze correcties.

Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.